

57:1 salih adam: Doğru kişi «doğru», «acıyan» ve «doğrulukla yürüyen» olarak betimlenir (57:1,2). Tanrı'nın doğru saydığı kişide şu nitelikler bulunur:

1. Tanrı korkusu
 - a. Tanrı'nın adını saygıyla anar.
 - b. Tanrı'ya tapınır.
 - c. Tanrı'nın yetkisine boyun eğer, istemini yerine getirir.
2. İnsan sevgisi
 - a. Başkalarının iyiliğini özveriyle arar.
 - b. Başkalarının İsa Mesih'e inanmaları için yoğun çaba harcar.
 - c. İnsanların gereksinimlerini Kutsal Yazı'ya uygun biçimde yorumlar, ona göre çare sunar.
3. Kutsal yaşam düzeni
 - a. Özyapısı gerçek, dürüstlük, ağır başlılık, ölçülülük ve sevinçle betimlenir.
 - b. Yaşamının tüm yönlerini kutsal ilkelere uygun bir biçimde düzenler.

bunu yüreğine koyan kimse yok: Anne babalarının ölümünden en az etkilenenler, en ufak çocuklardır, çünkü yitirdiklerinin büyük değerini anlayamazlar. Ruhsal alanda çocuk ya da «geri zekalı», doğru adamın ölümüne en az üzüntü duyar, çünkü bırakılan ruhsal boşluğu algılayamaz.

kimse anlamıyor: İsa Mesih, ikinci gelişinden önce Kendisine iman edenleri bu dünyadan yanına çağıracaktır. Bu olayın ardından dünyada bırakılmış olan kişiler korkunç günler yaşayacaklar. Ne var ki bırakılmış kişiler, doğru adamların yanlarından alınmalarını önemsemeyecektir. Bununla birlikte, o kişilerin alınmalarının nedenini -- kendilerinin bu dünyada bırakılıp yargı görmeleri için olduğunu -- sezmezler. Oysa isteseydiler, onlar da Tanrı'nın bildirisinden yararlanarak kurtulabilirdi.

salih adam gelecek kötülüğün önünden kaldırılıyor: İsraililer kişinin uzun süre yaşamasını doğruluğunun bir ödülü olarak görüyorlardı (Çıkış 20:12; 1. Krallar 3:14; Mezmur 91:16; Süleyman'ın Meselleri 3:1,2). Doğru yaşayanlar arasında doğal bir biçimde ya da bir eziyetin sonucu olarak çok erken ölenler de olmuştur (2. Krallar 24:4; Vaiz 7:14; 8:14). Tanrı açısından eksiksiz doğrulukla kuşatılmış kişinin ölümü, kendisi için kazanç sayılır (Vahiy 14:13), onu kötü günleri görmekten esirger (1. Krallar 14:12,13; 2. Krallar 22:[15-]20). Hanok, tufandan önce Tanrı'nın yanına alınarak kötülükten kurtulanlar için bir örnek oldu (Tekvin 5:23-24). Metuşelah tufandan bir yıl önce öldü (Tekvin 5:27). İbrahim soyunun Mısır'a inmesini görmeden «kavmine katıldı» (Tekvin 25:8). Yeşaya da peygamberlik ettiği kötülüklerin tümünü kendi gözleriyle görmek zorunda kalmadan öldü. Ölüm bile Tanrı'nın acımasına bir belirtidir.

Bu ayette söz edilen kötülük ne olabilir?

1. Yeşaya'nın yaşadığı günlerin ahlaksal bozukluğu
2. Ulusal günahları yüzünden İsrail'e uygun görünen sıkıdüzen (düşmanlarının saldırıları, sürgün, v.s. [56:9; 57:13])
3. Dünyanın sonunda «Yakup'un sıkıntı vakti» ya da «Büyük Sıkıntı» denilen dönem (Yeremya 30:7; Matta 24:21; Vahiy 2:22; 7:14)

«Ortadan kaldırılmak» zorbalık sonucu olan bir ölümü anlatmaz, ama erken bir ölümü belirtir. «Devşirilmiş» anlamına da gelebilir (*The Pulpit Commentary* II. Cilt, s. 355).

57:2 o selamete giriyor: Ölen kişinin yalnız sessizliğe ya da sakinliğe kavuşması bildirilmez, onun **esenliğe** vardığı vurgulanır (Mezmun 37:37; Luka 2:29; Filipililer 1:21; Vahiy 14:13). Bu esenlik, ölmeyenlerin karşılaştıkları felaketlerin karşıtıdır.

doğrulukla yürüyenler: «Doğrulukla yürüyenler», ölen doğru kişilerin bu dünyadaki yaşayış düzenini vurgular. Öldükten sonraki yaşamlarını anlatmaz. Bu ayette Yeşaya okurlarına ölümden sonraki yaşama ilişkin bilgi vermiyordu.

yataklar üzerinde rahat ediyorlar:

1. Tanrı'nın önünde doğru yaşamış olanların bedenleri, mezarda diriliş gününü beklemektedir (2. Tarihler 16:14; 1. Selanikliler 4:13-18).
2. «Yataklar üzerinde rahat ediyorlar» deyimini, ölenlerin **bilinçli** bir biçimde rahata kavuştuklarını ve bu rahatla mutlu olduklarını vurgular.

57:3 siz: Tanrı kime sesleniyordu? O'nun İsraililer arasındaki yalancı ilahlara tapınanlara taktığı adlar bunların ne gibi kişiler olduklarına anahtar verir:

1. **Bakıcı karının oğulları:** Yahudalılar falcılık tutkusuna kapıldı (2. Krallar 21:6). Anneler, bu kötülükle suçlanır. Orta Doğu'lu bir kişi için annesinin hakarete uğraması ağır bir utanç nedenidir (1. Samuel 20:30).
2. **Zaninin ve fahişenin zürriyeti:** Yahuda Yahve'nin kendileriyle yaptığı evlilik antlaşmasına (54:5) karşı ağır suç işledi.
3. **Günah çocukları** (57:5): Yalnız günahlıların çocukları değil, günah çocuklarıydılar. Günahın özü, günahın kendilerinde kişileştiği insanlar oldular.
4. **Aldatı soyu** (57:5)

yaklaşın: «Rabbi bulunabilirken arayın, yakinken O'nu çağırın» (55:6) davetini zamanında kabul etmeyenler, şimdi kendilerine karşı açılan ağır davayı duymak zorundaydılar. Kayra ve kutsallıkta Tanrı'ya yaklaşma hakkını reddedenler, iğrençliklerinin utancıyla yargıyı taşımak zorunda kaldılar. Ne zeka!

57:4 kiminle eğleniyorsunuz: İsraililer Tanrı'nın gönderdiği peygamberlerle alay ederken Tanrı'nın Kendisiyle eğlendiklerini sezemediler mi (2. Tarihler 36:16)? Peygamberlerin uyarıları onların vicdanlarını dürtmeli, yüreklerine saplanmalıydı. Onlar ağırbaşlılıkla, ciddi bir tavırla davranmalı, kendilerini kutsal Tanrı önünde alçaltmalıydılar. Ama hayır, Tanrı'nın ağzından çıkan sözler onlara şaka gibi geldi. Konuşanı da konuşulan sözü de küçümsediler.

Tanrı'nın habercileriyle hangi koşullar altında eğlenilir? Ne zaman alaya alınırlar? Bildirileri neden anlaşılmaz?

1. Habercinin özyapısında ya da görünüşünde (2. Krallar 2:23-24) alışılmadık özellikler varsa. Örneğin, habercinin cömertliği, sabrı ya da gayretliliği safılık olarak anlaşılırsa, haberinin değeri anlaşılabilir (Tekvin 19:14).
2. Habercinin bildiriye iletme biçiminde alışılmadık ayrıntılar varsa. Örneğin, geleneksel İslami dinsel müziğe alışkın biri, Mesih inanlılarının ilahilerini tuhaf bulabilir. Ya da Kutsal Yazı'yı ellerini yıkamadan okuyan kişi günahlı olarak görülür, sözlerine önem verilmeyebilir.

3. Haberci zor (Galatyalılar 5:19-21; Koloseliler 3:5-9) ya da istenilmeyen koşulları bildirirse.
Dinleyeciler Tanrı'nın haberini yayan kişiyi sınavarak
 - a. Bildirisinin Kutsal Yazı'ya uygun,
 - b. Özyapısının kutsal niteliklerle dolu,
 - c. Yaşam düzeninin tanrısal ilkelere uygun olup olmadığını saptamalıdır (Haberciler'in İşleri 17:11).
4. Habercinin bildirisi din, gelenek ya da felsefeyle çatışırsa.
Her ulusun kültüründe Tanrı'nın kutsallığına zıt gelen noktalar bulunur. Tanrı'nın kutsal ilkelerinden çok kendi kültürüne bağlanan kişi ruhsal açıdan zararlı çıkar. O kişi Tanrı'nın habercisini aşağılamaya eğilimli olur.

kime karşı ağız açıyorsunuz: Yalancı ilahlara tapınanlar, büyük olasılıkla Tanrı'ya bağlı kalanlarla alay ederdi. Uşak efendisinden üstün değildir. İnsanlar Mesih'le eğlendilerse O'nun ayak izlerinde yürüyenlerle de eğlenmeyecekler mi (Mezmur 22:7,13; 35:20,21)?

57:5-11 İsrail'in suçu yalancı ilahlara tapınmaktır.

1. Her yeşil ağacın altında kızıştırlardı: Hizkiya tahta çıktığında yalancı ilahlara tapınmayı durdurmaya çalıştı (2. Krallar 18:4; 2. Tarihler 29:3-19). Ne var ki, çok sayıdaki İsraili'nin yüreğinden yalancı ilahlara tapınma arzusunu silemedi. Oğlu Manasse bu iğrenç inancı kolaylıkla yeniden canlandırdı (2. Tarihler 33:2-9). Yeremya İsrail için «Yalancı ilahlarıyla çıldırdılar» diye yazdı (Yeremya 50:38). Cinsel tutkusunu yenmeyen, üstelik onu dinsel ayinlere bağlayarak «kutsayan» her kişi Tanrı'dan soğar, kendini sapıklığa teslim eder. Bunun ne sonuca varacağını denetleyemez.
2. Kayaların kovukları altında çocukları boğazlırlardı: Kendi çocuklarını yalancı ilahlara kurban ettiler (2. Krallar 17:21; 2. Tarihler 28:3; 33:6).
3. Dökülen sunuyu ve ekmek sunusunu yalancı ilahlara verdiler (57:6).
4. Yalancı ilahlara kurban kestiler (57:7).
5. Yalancı ilahlarla zina ettiler (57:7,8; Yeremya 5:7-9).
6. Yalancı ilahlarla antlaşma yaptılar: Yalancı ilahlarla antlaşarak Tanrı'nın onlarla yaptığı antlaşmayı yana ittiler.
7. Yalancı ilahlara tapınmakta karşılaştıkları hiçbir zorluktan yılmadılar (57:9,10; Yeremya 2:25; 18:12).
8. Tanrı'yı anmadılar (57:11)

Yalancı ilahlara tapınma birçok biçimde olabilir:

1. Maddesel nesnelere gücünün var olduğuna inanarak onlara tapınmak
2. Maddesel nesnelere Tanrı'yı temsil etmek için kullanmak
3. Tanrı'ya dua etmek için, O'ndan kayra kazanmak için muska, tespih, mum, buhur gibi maddesel nesnelere kullanmak
4. Aziz, dede, ermiş adı verilen kişilere dua etmek

57:5 meşe ağaçları arasında ... kızışırsınız: (1:29; 65:3; 66:17; 2. Krallar 16:4; 17:9-12; Yeremya 2:20; 3:6)

çocukları boğazlırsınız: Özellikle Moab ve Ammon halkları çocuklarını Kemoş'a ve Molek'e kurban olarak sunuyorlardı (2. Krallar 3:27). Bu sununun günahların bedelini ödediğine inanılırdı

(Mika 6:7). Yahuda krallığının son yıllarında -- büyük olasılıkla Ahaz'ın egemenliğinde -- Yahudiler'in çocuklarını Molek'e kurban olarak sunmaya başladıkları sanılmaktadır (2. Krallar 16:3; 17:17; 2. Tarihler 28:3). Hizkiya'nın egemenliğinde insan kurbanına son verildiyse de Manasse döneminde yeniden başladı. Dedesinin örneğini izleyerek oğullarından birini kurban etti (2. Krallar 21:6). Yahuda'nın son üç egemeninin yönetimi altında bu iğrenç alışkanlık çok yaygındı. Yeremya'yla Hezekiel bu yüzden halkı sık sık azarlıyordu (Yeremya 7:31,32; 19:4-6; Hezekiel 16:20; 20:26; 23:37).

hile zürriyeti: Yalancı ilahlara tapınanlar, Tanrı'nın gerçeğini yalanla değiştirdiler (Romalılar 1:25; Vahiy 22:15).

57:6 onlara da dökülen takdimmeyi dökün, ekmek takdimesini arzettin: İsraililer sunak ve anıt yapmak için çeşitli taşlar kullanırlardı (Tekvin 28:18-22; Yeşu 4:3-24). Tanrı İsraililer'in, yöredeki kavimlerin yaptıkları gibi (57:8, «yatağını genişlettin»le ilgili nota bakın) taşlara tapınma tuzağına düşmemeleri için uyarıda bulundu (Levililer 26:1). Ne yazık ki, Yeşaya'nın bu ayette bildirdiğine göre İsraililer bu uyarıdan da yararlanmadılar.

57:7 yatağını yüksek ve yüce bir dağ üzerine koydun; oraya da kurban kesmek için çıktın: Yalancı ilahlara tapınma zinaya benzetilir. Yüce dağ üzerindeki yataklar da sunağın bir simgesidir (1. Krallar 14:23; 15:4; 22:43; 2. Krallar 12:3; 14:4; 15:4; 21:3; Hezekiel 16:16,25; 23:7,8,36-41).

57:8 kendi tezkiremi kapıların ve süvelerinin ardına koydun: Tanrı, İsraililer'e bildirmiş olduğu yönergeleri kapıların ve süvelerin **üstüne** yazmalarını buyurmuştu (Tesniye 6:6-9; 11:18-20). Ne var ki onlar, anmak istemedikleri kutsal ilkeleri kapıların **arkasına** astılar.

yatağını genişlettin: Bu deyim, yalancı ilahlara tapınmayı artırmak demektir (2. Krallar 16:10-16; 21:3-7). O dönemdeki yalancı ilahlara tapınma inancı, birçok ulusun inançlarının bir karışımıydı: Fenike'den Baal ve Aşerot'a tapınma, Moab ve Ammon'dan Molek'e tapınma, Suriye'den cennet kraliçesine tapınma, Kenanlılar'dan yüksek yerlerde tapınma ve çok eski Mezopotamya halklarından taşlara tapınma (57:6).

söz kestir: Tanrı onlarla antlaşma yaptıktan sonra İsraililer kayraya dayanan bu kutsal ilişkiyi hor gördü ve yalancı ilahlarla alçakça bir antlaşma yaptılar (Çıkış 19:5,6; 23:32). İsraililer, yalancı ilahlara tapınmalarına karşılık olarak sözde kötülükten ve tehlikeden korunacaktı.

57:9 krala gittin: İsraililer hangi krala gitti? Olasılıklar arasında şunlar bulunur:

1. İsrail'in tapındığı ilahlar, **Molek** ve **Malkam**'ın adları **kral** anlamına gelir (Yeremya 49:1,3; Amos 1:15 [«malkam» kral olarak çevrilir]; 5:26; Tsefanya 1:5).
2. Kral Ahaz'ın saygı gösterdiği Asur kralı (2. Krallar 16:7-18; 2. Tarihler 28:16,21)
3. Hizkiya'nın ağırladığı Babil kralının temsilcileri (39:3-7)
4. İsrail'in hayran kaldığı diğer putperest halkların kralları (Hezekiel 23:16-18)
5. Yahudalılar'ın yardım için başvurdukları Mısır kralı (30:7; 31:1; 36:6; 2. Krallar 17:4; Yeremya 37:7)
6. Şeytan

güzel kokularını çoğalttın ... ölümler diyarına kadar kendini alçalttın: Yahudalılar kendilerini süslediklerini sanırken aslında kendilerini rezil ediyorlardı (Yeremya 4:30; Hezekiel 23:41). «Hoş

kokulu yağ», tavlamaaya çalıştıkları (Süleyman'ın Meselleri 7:17) krala götürdükleri armağanları anlatıyor da olabilir (30:6; Hezekiel 16:33).

elçilerini uzağa gönderdin: Gereken ayinleri öğrenmek amacıyla Molek'in tapınaklarına gidenler anlatılmak istenebilir.

ölüler diyarında kadar kendini alçalttın: Molek tapınışı kadar alçak bir din yoktu. İsraililer Mısır'dan Kenan yöresine dönmeye önce de bu din biliniyordu. Musa onu kesinlikle yasakladı (Levililer 20:1-5). Buna karşın Süleyman, yalancı ilahlara tapınan eşlerini hoşnut etmek için Zeytinlik Dağı'nda Kemoş ve Molek onuruna yüksek yerler yaptı (1. Krallar 11:7,8). Manasse'nin egemenliğinden başlayarak Hinnomoğlu vadisi, Molek tapınışının merkeziydi (2. Tarihler 33:6). Hem bu iğrençlik yüzünden hem de orada gece gündüz çöp yakılması nedeniyle **Hinnom cehennem** için bir simge oldu. (Yunanca gehenna ve Türkçe cehennem İbranice Hinnom'dan alınmadır [Matta 5:22,29,30 10:28; 18:9; 23:15,33; Markos 9:43,45,47; Luka 12:5; Yakup 3:6]). Yahuda'nın son döneminde Yahudiler, Molek'e tapınma ayinlerinden gelip Yahve'nin tapınağına girerlerdi (Hezekiel 23:37-39). Derin bir üzüntü duyan Tanrı (Yeremya 7:9-11; 19:4-13) Yahuda'yı bu iğrençlikten arındırmak için sürgüne göndermeyi uygun gördü (Mezmun 106:35-42).

57:10 yoruldu: Yorgunluk çok çalışma, hastalık veya değişik nedenlerle ruh, zihin ya da beden etkinliğini azaltan bir etkidir. Yorgunluk sınırları, duyarlılığı, anlayışı, azmi aşındırır ve tüketir. Pavlus erdemli işlerle uğraşanları, Tanrı'ya hizmet etmekten bezmemeleri için yüreklendirdi (Galatyalılar 6:9; 2. Selanıklılar 3:13). Ne var ki, Yahudalılar'ın yorgunluğu övgüye değer uğraşlardan kaynaklanmadı. Yorgunluğunu oluşturan etkinlik, ya Tanrı'yı bırakarak yalancı ilahlara tapınmaları ya da Tanrı'ya güvenecekleri yerde tanrısız krallara başvurmalarıydı. Bu gerçekler bize şunları öğretir:

1. Birçokları Tanrı'dan sapmak için çok emek ve güç harcamaya razıdır.
2. Bulmak istediklerini aramaktan yorulmalar bile ürün vermeyecek çabalarından vazgeçmezler.
3. Kutsal olmayan durumda direnmeleri Tanrı'dan gelecek ağır bir sıklıdüzeni gerektirir (Yunus 1:2; 3:4).
4. Tanrı'nın yargıyı geciktirmesinin O'na dönmeleri için olanak olduğunu anlamazlar (Mezmun 50:21; Luka 6:35c; Romalılar 2:4). Yargının gecikmesinin, günahlarını sürdürmeleri için izin olduğunu düşünürler.

Yorgunluğu oluşturan etkenler:

1. Geçici düş kırıklığı ve yenilgi

«Geçici» denilmektedir, çünkü Tanrı Mesih inanlılarıyla ilgili olguları yararlı bir biçimde sonuçlandıracağına ve inanlıları yetkinliğe kavuşturacağına söz verir (Mezmun 57:2; 138:8; Romalılar 8:28; 2. Korintliler 13:11; Efesliler 4:13; Koloseliler 1:28; 4:12; 2. Selanıklılar 3:3; 2. Timoteos 3:[16-]17; İbraniler 13:21; Yakup 1:4; 1. Petrus 5:10).

Bir generalin ilk yenilgisi onun sonraki yengilerini sağlama bağlar. Yeni bir buluşu ortaya çıkarmaya çalışan bilgin, ilk başarısızlığından yararlanarak engellerin üstesinden gelmek için bilgi edinir. Demek ki, yenilgilerden gelen geçici yorgunlukların olumlu sonuçları vardır. Günahın oluşturduğu yorgunluk böyle değildir, insanı zarara iter.
2. Kişinin kendi özyapısının bilincine varması
 - a. Günahın kökleri ilkin gizli ve ince bir ağ gibidir. Yabansı otların kökleri gibi sökölmez ve yararlı ürünleri boğar.

b. Günahın saldırıları çok çeşitlidir (Mezmun 143:3; Süleyman'ın Meselleri 4:16; Habakkuk 1:13b; 1. Petrus 5:8). Kişi «nasıl günaha karşı gelinir» diye şaşkınca sorar (Romalılar 7:24,25).

c. Günahın cezası çok ağır ve üzücüdür.

3. İmansızlık

4. Yalnızlık (1. Krallar 19:1-4,10,14)

5. Tanrı için yoğun hizmette bulunmak (1. Korintliler 15:58; Galatyalılar 6:9)

57:11 kimden yıldın ve korktun: İnsan korkusu, kişiyi Tanrı'yı gücendirmeye dek sürükler (51:7; Mezmun 118:6; Süleyman'ın Meselleri 29:25; Vaiz 12:13; İbraniler 13:6).

beni anmadın:, Tanrı'nın savsaklanışının nedeniyle duyduğu üzüntü, O'nun sevgisini belirtir.

yalan söylüyorsun: (Mezmun 78:35-37)

uzun vakitten beri susmadım mı: Tanrı ağır sıklıkla İsrail'den uzun süre esirgemişti (Romalılar 2:4,5). Bundan dolayı yüreklilik kazanan İsraililer'de artık Tanrı korkusu yoktu, ama onun yerine insanlardan korkuyorlardı.

57:12 senin salahın: Kutsal Yazı'nın Süryanice çevrisi, «senin doğruluğun» yerine «benim (Konuşan Tanrı'dır) doğruluğum» yazar. Yani Tanrı, doğruluğunu Yahuda'yı yargılamakla gösterecekti (46:13; Matta 7:26,27). Türkçe metninde yazıldığı gibi kalırsa, «senin doğruluğun» alaycı bir biçimde -- Senin doğruluğun, ki yoktur! -- gibi anlaşılabilir (64:6). Bu görüş sonraki cümleyle desteklenir: «İşlerin ise, sana yaramayacak.» Yahuda'nın doğruluğu olsaydı işlerinin bir yararı olurdu, ama doğru olmadığı için işleri bir yarar sağlamıyordu.

işlerin ise sana yaramayacak: İnsan iyi işlerle Tanrı'yı hoşnut edemez, sonsuz yaşama ulaşamaz (Efesliler 2:8,9). Hele İsraililer Tanrı'yı değil, yalancı ilahlarını hoşnut etmeye çalışarak hesaplarına yalnızca utanç toplayabilirlerdi (Romalılar 6:21). Onların işleri karanlık işlerdi. Karanlık işlerin meyveleri ne olabilir ki (Romalılar 7:5; Efesliler 5:11)? Güzel meyveler ışıktaydılar.

57:13-19 Bu parçanın konusu avuntudur (40:1).

57:13 feryat ettiğin zaman ... putlar seni azat etsinler: İsraililer'in yalancı ilahlarla yaptığı antlaşmaların onlara ne gibi bir yardımı dokunabilirdi ki (57:8; Hakimler 10:14)?!

ancak Bana sığınan: Tanrı'ya sığınanlara verilen ödüller şöyle özetlenir:

1. Ülkeyi mülk edinecektir.

İsraililer'den imanlı bir kesim Tanrı'nın İsrail için belirlediği ülkeye sahip olacaktır (49:9; Tesniye 4:1; 5:33; Mezmun 69:34,36).

2. Tanrı'nın kutsal dağını miras alacaktır.

Kutsal dağı miras almak, tüm ruhsal ayrıcalıklara sahip olmak anlamına gelir. İsraililer'in Tanrı'yla özel bir ilişki içinde buldukları gibi, Mesih inanlıların da ruhsal ayrıcalıkları vardır (11:9; 27:13; 56:7; Mezmun 37:9,11; Matta 5:5; İbraniler 12:22). Örneğin:

a. Ruhsal dürüstlükten gelen yürek rahatlığı

b. Ruhsal erdemlerde kişisel gelişme

- c. Tanrı'ya bağlı kalmaktan kaynaklanan iç huzur
- ç. Tanrı'ya hizmet etmekten -- imanda güçsüzleri güçlendirmekten, üzgünleri yüreklendirmekten, düşkünleri kaldırmaktan, sapmış kişileri geri çağırmaktan -- doğan sevinç

d. Cennete gitme güvencesi

3. Tanrı'nın Kendisine sığınanlara hazırladığı yoldan bütün tökezler kaldırılacaktır (26:7; 42:10; 49:11; 57:14):

İsrail'in Babil'den özgür kılınışı, dünyanın sonunda yeryüzünün her bir yerinden İsraililer'in toplanacaklarına ilişkin bir ilkörnektir (35:8; 40:3,4; 62:10,11). İsa Mesih Yahudiler'e «sürçtürüp düşüren Kaya» oldu (8:14,15; 1. Petrus 2:7,8; 1. Korintliler 1:23). Ne var ki, İsraililer dünyanın sonunda O'nda sendelemezler.

4. Tanrı alçakgönüllülerin ruhunu ve ezilmişlerin yüreğini diriltir (57:15; Mezmur 138:6):
Yahudiler'in gururu ve Tanrı önünde kendilerini doğru saymaları, İsa Mesih'i Kurtarıcı olarak tanımalarına engel oldu. Ama dünyanın son günlerinde Yahudiler ruhsal açıdan kırılacak, günahattan dönerek İsa'yı bekledikleri Mesih olarak tanıyabilecekler (66:2,5,10; Zekarya 12:6,10-14).
5. Tanrı alçakgönüllüler ve ezilmişlerle birlikte dirildir (57:15; Mezmur 113:5,6).
6. Tanrı onlara yol gösterir (57:18).
7. Tanrı onlara sağlık ve esenlik verir (57:18,19).

57:15 çünkü: Bu parçada konu edilen avuntu, 57:15'teki «çünkü» sözüne dayanır! Tanrı'nın sınırsız gücü ve acıması, O'nun eksiksiz bir biçimde avuntu sunmasını olanaklı kılar.

yüksek ve yükselmiş: «Yüksek ve yükselmiş» sözleri Tanrı'nın yüceliği, gücü ve görkemini kapsar (6:1).

ebediyette sakin: Tanrı Sonsuzluk Babası'dır (9:6). O'nun üç konutu olduğu söylenir: Cennet (evrensel huzuru, [Yeremya 23:24]), tapınak (Çıkış 40:34; 2. Tarihler 5:13-14) ve Mesih inanlılarının yürekleri (1. Korintliler 3:16:6:19; Efesliler 2:21-22).

ismi Kuddûs: Tanrı, özdeşi Olmayan'dır, her şeyden ve her kişiden ayrı Olan'dır (1:4; 30:11; 40:25; 41:14; 43:3,14; 47:4)

Ben yüksek ve mukaddes yerde otururum: Tanrı «kimsenin yaklaşılamayacağı ışıktaki oturur» (1. Krallar 8:27; 1. Timoteos 6:16). Ne var ki, serafaların ve kerubilerin durmadan sundukları övgülerle yüceltilen Tanrı, insanlar arasında konut edinmekten geri durmaz (Mezmur 8:4).

alçakgönüllüler, ezilmişler: Alçakgönüllülük ve ezilmişlik, günahlı kişinin beslediği gurur ve Tanrı'ya boyun eğmezliğin karşıtıdır. Tanrı, günah ve değersizlik bilinciyle bükülmüş kişiye acır (Mezmur 34:18; 51:17; 138:6; Matta 5:3; 18:4; 1. Petrus 5:5). O, insanların topraktan yaratılışını hatırlar (Tekvin 2:7; Mezmur 103:14). Eğer o kişi

1. Tanrı'nın sonsuzluktan sonsuzluğa dek Var Olan olduğunu bilmezse,
2. O'nun kralların Kralı, rablerin Rabbi olduğunu kabul etmezse,
3. O'nun adının içerdiği kutsallığı kavramazsa,
4. O'nun onu ne denli çok sevdiğini sezemezse bile,

Tanrı yine de ona acır. Ne var ki Tanrı, acımanın da ötesinde günahını itiraf eden kişiyi bağışlar, güçlendirir, yüreklendirir (61:1, 65:14; 66:2; Mezmur 147:2,3). Böyle bir kişiye kayrasının bol bol döker.

Kişinin alçakgönüllüğü şöyle saptanır:

1. Kişi İsa Mesih'i günahından tek Kurtarıcı olarak kabul etti mi?
2. İsa Mesih'in yetkisini her konuda tanır mı?
«Yap» ve «yapma» buyruklarını yerine getirir mi? Bir çocuğun ve imanda yeniden doğmuşların ruhsal eğitimi, belirli ve kolay anlaşılır buyrukları yerine getirmekle başlar (Efesliler 4:28-29; 1. Selanikliler 5:14-22).
3. Tanrı korkusu, iyilik bilirlilik (1. Selanikliler 5:18), günah için tanrısal üzüntü gibi doğru tutumları var mı? Bunlar yüzeysel mi, yoksa kişinin içinde kök salmış mı?

adamla beraberim:

1. İnsansal mantık, Tanrı'nın günahlılardan uzak oturduğuna inandırır. O'nun sonsuzlukta bulunduğu («ebediyette sakin» olduğuna) kolayca aklı yatar. Kişinin günah yüzünden Tanrı önünde suçluluğu, onun Tanrı huzuruna girebilme ümidini söndürür.
2. Tanrı'nın sevgisi ve acıması insansal mantığı bozar. O, günahlı insanların Kendisiyle birlikte bulunmaları için adil bir çözüm sağladı (İbraniler 10:19-22).

57:16 ebediyen davacı olmam: (Tekvin 6:3; 8:21; Mezmur 85:4,5; 103:9,10,13,14; 130:3,4; Mika 7:18-20)

daima öfkelenmem: (10:25; 12:1; 54:8; 60:10; Mezmur 30:5; İbraniler 12:10-13)

yarattığım canlar: Tanrı yaratıklarını ölüm ve yargı için yaratmadı, onların yaşamalarını ister (Tesniye 30:19; Hezekiel 18:31-32).

önümde bayılırdı: Tanrı'nın amacı İsrail'i yıkıma uğratmak değil, sıkıdüzene sokarak eğitmektir (Mezmur 78:38,39; Yeremya'nın Mersiyeleri 3:32,33,36; Mika 7:8,9).

57:17 kötü kazanç: Günahın özü bencilliktir. Bencillik kişinin, Tanrı'nın olanı kendisine ayırması ve O'ndan esirgemesidir. Kötü kazanç bencilliğin bir sonucudur. İsrail'in ruhsal çobanları kötü kazanca düşkün olduktan sonra (56:11) halktan ne beklenirdi (Yeremya 6:13)? Kişisel kazancı hedef alanlar yoksulları soyar, dulların hakkını ezer, evi eve katar, tarlayı tarlaya birleştirir, rüşvetle adaleti çarpıttı (1:15-23; 3:5,14,15; 5:8,23; Hezekiel 33:31). Yalancı ilahlara tapıcılığın oluşturduğu sonuç gibi, kötü kazanç peşinde olmaları da İsraililer'le Tanrı arasına ayrılık koydu (2:7; 56:11; 58:3; Mezmur 119:36'ya da bakın; «yalancı ilahlara tapınmaya eşit olan açgözlülüğü»! bağlantısını kaçırmayın, Koloseliler 3:5).

onu vurdum: İnsanların isteyerek Tanrı isteminden sapmaları, O'nun kutsal öfkesini uyandırır (Levililer 26:23,24; Mezmur 18:25-27). Tanrı yüzünün ışığını günahlılardan gizler, çünkü kişinin O'nun «özlediği kapsamda üzülme[si] günahından dönme[sini] sağlar. Bu da pişmanlığa düşürmeyen kurtuluşa yöneltir». Tanrı'nın uyguladığı sıkıdüzeni doğru biçimde anlayan ve yüklenen kişi, ondan yararlanır. Ne var ki, onun yalnız sıkıntısından kurtulmak isteyen kişiye daha çok sıkıdüzen gerekir (2. Korintliler 7:8-11).

Fil kipi, vurma eyleminin yinlendiğini gösterir. Hizkiya'nın egemenliğinin başlangıcından Yahuda'nın sürgünü bitinceye dek Tanrı İsrail'i çok kez sıkıdüzene soktu:

1. İ.Ö. 722 yılında Asur kralı Sargon'un eliyle
Sargon, tahta çıktığı yılda İsrail'i sürdürdü.
2. Sanherib'in eliyle (2. Krallar 18:14-16).
3. Aşur-banipal'ın (Egemenliği İ.Ö. 668-663) eliyle (2. Tarihler 33:11)
4. Mısır kralı Neko'nun eliyle (2. Tarihler 35:20-24)
5. Suriyeliler, Moablılar ve Ammoniler'in eliyle (2. Krallar 24:1,2)
6. Nebukadnetsar'ın eliyle (2. Tarihler 36:10-21)

yüzümü örttüm: (8:17; 45:15; 54:7,8)

dönellik edip yüreğinin yolunda yürüdü: Bugünlerde Tanrı'nın sevgi ve acıma gibi öznelikleri vurgulanır, adalet gibi göze sert görünen nitelikleri önemsenmez. Bu düşünüş biçimi, gerçeği yansıtmaz. Tanrı döneleklikten dönmeyenleri kendi sapıklıklarına teslim eder (Mezmun 81:12; Romalılar 1:24,26).

57:18 şifa vereceğim: Günah hiçbir zaman bir hastalık olarak görülmez. Böyle bir görüş, günahın Tanrı'ya karşı işlenen ağır bir suç oluşunu hafifletir. Bu ayette günah için kullanılan **hastalık** ve günahının günahattan arındırılması için kullanılan **şifa** sözcükleri, yalnızca birer simge olarak kullanılmıştır (2. Tarihler 7:14; Mezmun 41:4; Yeremya 3:22; 17:14; 33:6; Hoşea 14:4). Tanrı'nın günahlıya sağladığı sağlık şunları içerir:

1. Tanrı'yla barışı
2. Esenliği
3. Tanrı'ya kişisel gönül borcunu dile getiren övgüyü

ona yol göstereceğim: (49:10; 58:11; Hezekiel 34:11-16)

57:19 dudakların meyvesi: Tanrı, sevecenlikle yol gösterdiği insanların dudaklarında övgü ve şükran ürününü oluşturur (Hoşea 14:2; İbraniler 13:15). Övgülerinin bir konusu esenlikti (Aşağıdaki notlara bakın). Övgünün iki yönü vardır:

1. Övgü Tanrı'ya sunulur (Mezmun 59:16,17).
2. İnsanlara Tanrı'dan övgüyle söz edilir (tanıklık).

Tanrı'yla esenlik içinde yaşayan kişi, O'nun niteliklerini insanlar arasında bildirir (Mezmun 51:12,13). Günahından dönen, günahın vaat ettiği mutluluğun çok yüzeysel ve kısa süreli olduğuna, onun bedensel acı ve ruhsal sıkıntıya neden olduğuna, kötülerin esenlik bulamadıklarına tanıklık eder. İnsanları günahattan Tanrı'ya dönmeye çağırır.

selamet uzakta olana ve yakında olana selamet: Esenlik ... esenlik, eksiksiz esenlik anlamına gelir. Yahuda peygamberleri esenlik yokken, esenlik esenlik demeye alışkınlardı (Yeremya 6:14; 8:11; Hezekiel 13:10). Ne var ki, Yeşaya'nın esenlik bildirisi Tanrı'nın ağızından kaynaklandı (Yuhanna 14:27; 20:21,26).

uzakta ... yakında: Hiç kimseye «yabancı» lakabını takmaya ya da onu en ufak derecede uzaklaştırmaya çalışılmayacaktı. Uzaktakiler ve yakındakiler için iki yorum olanaklıdır:

1. Hem çeşitli uluslarda dağıtılmış hem de Kenan yöresinde yaşayan Yahudiler (11:11; 43:5,6)
2. Hem Yahudiler hem Yahudi olmayanlar

Yeni Antlaşma'da bu ayet İsa Mesih'e uygulanır. «Hem ırakta duran siz uluslara, hem de yakında duran Yahudiler'e Barış'ın Sevinç Getirici Haberi'ni müjdeledi» (Efesliler 2:14-17; Yuhanna 14:27). İsa Mesih, Yahudiler'le Yahudi olmayanlar arasındaki ayrımı yok etti. Ölümünün sağladığı kayraya göre herkes aynı koşullar altında Tanrı'ya yaklaşabilir. Mesih Kendisine inananlara esenliği, Tanrı'nın huzuruna çıkabilme hakkını, kutsallarla birlikte yurttaş ve Tanrı'nın ev halkı olabilme ayrıcalığını sunar (Efesliler 2:18,19; Yeşaya 26:3).

57:20 kötüler çalkanan deniz gibidirler: Tanrı'nın kutsal ilkelerini benimsemeyen bir kişi, öteye beriye sürüklenir (Efesliler 4:14). Hiçbir zaman esenliğe ulaşamaz, çünkü onun amacı Tanrı'ya boyun eğmeden mutluluğa kavuşmaktır, böylece de Tanrı'nın kurduğu düzeni bozmaya çabalar. Yaşamında sakinlik, düzen ve olgunluk olmaz. Kutsal nitelikleri önemsemediği için yaşamı sonsuz ve kalıcı üründen yoksun olur, er geç çok zarar görür.

rahat duramaz: Her varlığın özneliklerinin oluşu gibi kötülerin de bir belirtisi, rahat duramamaktır. Bu aşağıdaki anlamlara gelebilir:

1. Kendilerini suçlayan vicdanlarının çılgınlıklarından kaçanlar, sürekli yenilik arar, sık sık eğlence peşinde koşar.
2. Kendilerinin haksızlıklarını ortaya vuracak olan kimselerle karşılaşmamak için yan çizer.
3. Sinirli, kolay gücenen, öfkeli ve kuşkulu olur.
4. Sinirliliklerini gidermek için alkol, sigara ve uyuşturucu maddelere sarılmaya eğilimli olur.
5. Yaptıkları kötülük onları daha çok ve daha ağır kötülükleri yapmaya sürükler.
6. Tanrı'yı ve başkalarını kişisel sorunları için ve dünyanın bozukluğu için suçlar.

onun suları dışarı çamur ve kir atar: Bu benzetme Eski Antlaşma'da yalnız bu bölümde ve Yeni Antlaşma'da yalnız Yahuda 13'te bulunur. Çamur ve kir, kötülerin düşüncelerini ve işlerini simgeler.

Sakin sular duru olur. Su yataklarındaki çamuru karıştırıp kaldırmaz. Ortaya kir atarak berraklığını bulandırmaz. Tanrısal kişiler bu dünyanın iğrençliğinden kaçamazlarsa da davranışları öyledir ki, ne ayakları kirlenir ne de kiri çevreye sıçatırlar. Kötüler tam tersine, hem kendilerini hem de çevrelerini kirletir.

Allahım diyor: Tanrı'nın bildirdiği şu ilke vurgulanır: Kötüler esenliğe kavuşacak yetenekte değiller (48:22).

kötülere selamet yoktur: Esenlik Tanrı'nın, Kendisiyle doğru ilişki içindeki kişiye armağan ettiği iç huzurdur. Kötüler, Tanrı'yla doğru ilişki içinde olmadıkları için esenlikte bulunamazlar.